

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia   grudnia 2009 r.

**Pan
Bogdan Tarnawski
Dyrektor Podkarpackiego Zarządu
Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie**

LRZ-410-20-04/2009

P/09/150

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie skontrolowała w Podkarpackim Zarządzie Dróg Wojewódzkich w Rzeszowie (PZDW) działalność zarządzającego drogami publicznymi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie województwa podkarpackiego w latach 2007-2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 16 listopada 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zarządzanie przez PZDW drogami wojewódzkimi w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

W kontroli ustalono, że PZDW na koniec 2008 r. zarządzał 45 odcinkami dróg wojewódzkich o łącznej długości 1.632 km oraz znajdującymi się w ich ciągu 327 obiektami mostowymi. Z sieci dróg wojewódzkich znaczna część, tj. 1.467 km (89,9%) usytuowana jest poza granicami administracyjnymi miast, a drogi o nawierzchni gruntowej obejmują 6 km, co stanowi 0,4% ich ogólnej długości.

W latach 2007-2008 nie wydatkowano żadnych środków finansowych na budowę dróg wojewódzkich. Zmniejszeniu uległy wydatki poniesione na przebudowę lub rozbudowę dróg z 34.439 tys. zł w 2007 r. do 21.677 tys. zł w 2008 r. oraz obiektów mostowych z 9.884 tys. zł w 2007 r. do 8.316 tys. zł w 2008 r. W 2008 r. w porównaniu do 2007 r. niższe były również wydatki na remont obiektów mostowych, które wynosiły odpowiednio 3.263 tys. zł i 3.419 tys. zł. Natomiast odnotowano istotny wzrost wydatkowanych kwot na remont dróg (z 9.410 tys. zł w 2007 r. do 26.691 tys. zł w 2008 r.) oraz utrzymanie i ochronę - dróg (z 25.227 tys. zł w 2007 r. do 50.962 tys. zł w 2008 r.) oraz obiektów mostowych (z 989 tys. zł w 2007 r. do 5.598 tys. zł w 2008 r.).

W 2007 r. i 2008 r. na zbliżonym poziomie utrzymywała się liczba wypadków drogowych na drogach wojewódzkich i wynosiła odpowiednio 501 i 504. Zmniejszyła się z 677 do 649 (o 4,1%) liczba rannych osób, a wzrosła z 53 do 65 liczba ofiar śmiertelnych (o 22,6%). W ocenie Najwyższej Izby Kontroli działania PZDW służące do oceny stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego były wystarczające. Niezależnie od policyjnych statystyk wypadków korzystano ze sporządzonych przez wyspecjalizowane jednostki opracowań analitycznych (raportów o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego na zarządzanej sieci dróg, zawierających m. in. identyfikację miejsc niebezpiecznych i zalecenia odnośnie środków zaradczych).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli należycie wywiązywano się z obowiązku określonego w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2006 r., Nr 156, poz. 118 ze zm.) - poddawania budowli drogowych okresowej kontroli stanu technicznego, tj. co najmniej raz w roku (przeгляд podstawowy) oraz co najmniej raz na 5 lat (przeгляд szczegółowy). W okresie objętym kontrolą w odniesieniu do zarządzanych przez PZDW odcinków dróg wojewódzkich oraz obiektów mostowych dokonano wymaganych przeglądów podstawowych i szczegółowych. Osoby przeprowadzające przeglądy każdorazowo posiadały uprawnienia budowlane odpowiedniej specjalności i legitymowały się ważnym wpisem na listę członków właściwej izby samorządu zawodowego. Poza przeglądami szczegółowymi mostów wszystkie pozostałe przeglądy okresowe zostały wykonane siłami pracowników (wg stanu na koniec grudnia 2008 r. spośród 134 osób zatrudnionych w administracji PZDW 39 osób, tj. 29,1% posiadało kwalifikacje do sprawowania kontroli technicznej utrzymywania budowli drogowych). Nie budzi również zastrzeżeń sposób prowadzenia ewidencji dróg, w tym odnotowywania ustaleń kontroli okresowych w książkach drogi, dziennikach objazdu oraz książkach i kartach obiektu mostowego, a także wykonywania zaleceń pokontrolnych. Wg kryteriów ocen punktowych

w skali 0-5 średnia ocena stanu technicznego obiektów mostowych wynosiła od 2,96 w 2006 r. i 2008 r. oraz 2,98 w 2007 r. Podczas przeprowadzonych w toku kontroli oględzin 13 odcinków dróg wojewódzkich, poza jednym przypadkiem; stwierdzono zadowalający stan nawierzchni jezdni (odcinek drogi wojewódzkiej nr 875 Kolbuszowa - Sokołów Małopolski, z pobocznymi gruntowymi na całej długości, licznymi deformacjami, spękaniami i koleinami wskazującymi na brak nośności i znaczne zużycie).

W latach 2007-2009 (I półrocze) dla administrowanych przez PZDW odcinków dróg wojewódzkich opracowano projekty stałej organizacji ruchu. W związku z planowaną przebudową czterech odcinków dróg, ich projekty stałej organizacji ruchu nie odpowiadają wymogom rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w *sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem* (Dz. U. Nr 177, poz. 1729).

Oględziny nie wykazały odstępstw stanu organizacji ruchu w porównaniu z zatwierdzonymi przez organ zarządzający ruchem projektami organizacji ruchu dla poszczególnych odcinków dróg. Sytuacja ta dotyczy również zlokalizowanych w ich ciągu sygnalizacji świetlnych, a także miejsc szczególnie niebezpiecznych, np. łuków poziomych o niedostatecznej widoczności i przejść dla pieszych w rejonach szkół. Oznakowanie pionowe i poziome było widoczne, czytelne i znajdowało się w należyтым stanie technicznym. Jednak za uchybienie w kontrolowanej działalności należy uznać fakt braku wykonania linii krawędziowych, w terminie do dnia 31 grudnia 2008 r., w odniesieniu do 4 odcinków dróg, tj.: nr 875 Sokołów Małopolski - Leżajsk, nr 886 Domaradz - Sanok, nr 988 Twierdza - Warzyce i nr 875 Mielec – Kolbuszowa. Obowiązek taki wynikał z przepisu § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w *sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach* (Dz. U. Nr 220, poz. 2181 ze zm.).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zastosowane przez PZDW rozwiązania organizacyjne i procedury dotyczące prowadzonych na drogach robót budowlanych i zajęcia pasa drogowego, które skutecznie ograniczały związane z tym utrudnienia. Oględziny miejsc z realizowanymi aktualnie przedsięwzięciami drogowymi potwierdziły, że w przypadku zamówień na drogowe roboty inwestycyjne i remontowe każdorazowo zobowiązywano wykonawców do zapewnienia bezpiecznych warunków ruchu drogowego i pieszego - poprzez oznakowanie i zabezpieczenie robót zgodnie z wymogami cytowanego powyżej rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. Analogiczna ocena odnosi

się także do działań na rzecz utrzymania i ochrony dróg oraz obiektów mostowych, w tym związanych z utrzymaniem zieleni przydrożnej oraz zapewnieniem standardów zimowego utrzymania dróg.

W kontroli ustalono, że w poszczególnych latach podobnie kształtowała się liczba zgłoszonych roszczeń o odszkodowania za zniszczenie pojazdów samochodowych wskutek złego stanu dróg (86 wniosków w 2007 r. i 94 wnioski w 2008 r.). Dotyczyły one głównie pokrywanych przez wykonawców uszkodzeń mienia związanych z prowadzeniem robót drogowych (blisko 90%), a wydatki z tytułu odszkodowań za uszkodzone mienie poniesione przez PZDW wynosiły 10, 4 tys. zł w 2007 r. i 17 tys. zł w 2008 r.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Skuteczną realizację wszystkich prac związanych z obowiązkiem umieszczenia linii krawędziowych na drogach wojewódzkich.

Na podstawie art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo złożenia do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

Na podstawie art. 62 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie oczekuje przedstawienia w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań. W razie zgłoszenia zastrzeżeń termin nadesłania ww. informacji, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie zastrzeżeń.